

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 76.

V Ljubljani, v sredo 22. decembra 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — Dopisi pošiljajo se uradništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Ob dvanajsti uri.

II.

Gospodarska organizacija naroda je izvedljiva, ako imamo izgled v Čebih. Čehi sicer niso storili še vsega glede gospodarske organizacije, storili pa so že izredno mnogo in še delajo. Ako češko ime vživa ugled in veljavo, vživa ga zategadelj, ker so Čehi gospodarski močni postali vsled svoje izredne nesebične narodnogospodarske delavnosti. Tudi Poljaki so storili mnogo in gibanje med poljskimi obrtniki in kmeti je precejšnje, kar so pokazali pri zadnjih dižavnozberskih volitvah. V denarnem in trgovskem oziru proti židovstvu se je pričela zadnji čas živahna organizacija in treba je le pravega impulza in poljski narod bode stal kot organizovana narodna masa.

In kaj pa mi Slovenci? Ako pomislimo, da smo poleg Čehov izmed vseh Slovanov najbolj izpostavljeni tujemu navalu, je gotovo, da bi morali biti najbolj organizovani. Ako Čehi mirno gledajo v bodočnost, imajo vzrok, a da mi z nekakim pesimizmom gledamo, imamo tudi svoj vzrok. Čehov je šest milijonov, nas komaj poldrugi milijon. Čehi imajo svojo industrijo, svoj obrt, mi obeh teh jako malo. Oni imajo svoje srednje šole in univerzo, mi niti svojih ljudskih šol nimamo povsodi. Čehi drže vkup kakor veriga, kadar se gre proti narodnemu nasprotniku, in narodni čut je razvit v plamteč patrijotizem pri vseh, od prvega plemiča do zadnjega obrtnika. Pri nas pa smo še dandanes najhujši partikularisti in narodni živelj kaže še vedno veliko nagnjenost za asimilacijo s tujim, bodisi nemškim ali laškim življenjem, kar znači, da se naša narodna individualnost ni zadosti razvila. Čehi imajo izborna gospodarska organizacija in jo še popolnjujejo, mi pa še do tega nismo prišli,

da bi svoje denarne in gospodarske naprave, katere smo v teku nekaj desetletij ustanovili, da bi te v korist narodu celotno organizovali in popolnili. Mi nimamo niti jedne slovenske banke, katero imajo celo pozabljeni in gospodarsko slabiji Rusini v Galiciji.

Očitno se nam bode morebiti, da vzgajamo pesimizem, obupnost nad samim seboj. Ne, ravno narobe! S tem, da kažemo na naše rane, na napake v naši politiki, hočemo le vzdramiti pogum, požrtvovalnost in delavnost v organizaciji za obrambo naroda.

Ne dvomimo nimalo, da bi Slovanstvo podleglo v tej borbi, katera se mu je napovedala od oholega Tevtonstva in njegove pritikline v naši državi: v odločilnih bojih bode zmaga pri legijah slovanskih, ker pri njih je pravica in mlada, neizrabljena moč. Ali mi Slovenci smo predstraža, in še slabo organizovana predstraža Slovanstva. V bitkah so večkrat premagani mali sprednji oddelki od premoči nasprotnika, ako niso v tesni zvezi med seboj in glavno vojsko.

Tako je tudi v tem boju za prevlado Germanstva nad avstrijskim Slovanstvom: Slovani bodo dosegli zmago v boju za ravnopravnost avstrijskih narodov, saj so pri njih vse velike ideje bratoljubja, enakosti in pravice, poleg tega pa še številna premoč. Toda v teh trdih in dolgotrajnih borbah padejo lahko neorganizovani prednji oddelki velike slovanske vojske, in tak nezadostno organizovan prednji oddelek smo mi Slovenci. A ni nam treba pasti! Še je čas, da rešimo svojo narodnost, ako disciplinujemo in organizujemo ves slovenski narod. In ta organizacija v gospodarskem in socialnem oziru ni težka, ako smo jedini pri delu, absolutno izključena pa je, dokler smo raztrgani na stranke. Strankarstvo mora pasti in na njegovo

mesto naj pride zedinjena stranka narodne naše obrambe. Povdarjamo pa vže naprej, da nam ni služeno s kakim gnilih kompromisom med kranjskim strankama, kajti potem bi se na videz, a le na videz razmerje spremenilo, v dejanju in resnici pa bi ostali na notranje dve stranki. Poravnava se more dovesti tako daleč, da bode poslej le jedna politična misel, misel narodne obrambe, in jedno politično delo, delo narodno-gospodarske in socialne organizacije.

Stranka narodne obrambe ima široko polje za svoje delovanje, namreč politično, sosebno pa gospodarsko in socialno organizacijo naroda. Pri delavstvu imamo že zamet v krščansko-socialni delavski organizaciji, katera je neprecenljiva zaslomba proti revolucionarni in za pozitivno delo nesposobni socialni demokraciji. Obrt naš je pa žal v desorganizaciji in nobenega ni, kateri bi slovenske obrtnike organizoval. Nasledki te desorganizacije so vidni v propadanju obrta in ponekod tudi v narodni apatičnosti med obrtniki, kar jim ni zameriti, ko vidijo, da tisti, za katere so šli svoj čas pri volitvah v ogenj, podpirajo židovska in nemška podjetja med nami.

Te desorganizovane slovenske obrtnike je treba organizovati po različnih obrtih, kakor tudi skupno, in jih pritegniti v skupno narodno organizacijo. Se vé, da je pogoj, da bi se slovenski obrtniki z navdušenjem poprijeli slovenske skupne organizacije, ta, da jih povsod moralno in materialno podpiramo, kar se bode tudi zgodilo, ako bomo dobro organizovani in pridno agitovali. Tudi naša trgovina potrebuje stroge slovenske organizacije. Ne glede na to, da naši narodni (!) trgovci delajo nemške račune in imajo nemško-slovenske, ali celo samonemške napise pri svojih prodajalnah, moramo uvaževati tudi to, da posredovanjem slovenske trgovske organizacije iz-

Spomini na Galicijo.

Piše Vasilij Demkov.

Ker dandanes že vsak pisari, zakaj bi se ne vštulil tudi jaz med pisatelje? Ne hrepenim sicer po pisateljski slavi, da bi spravljal v slovestvo kako novo strujo. Nehvaležno delo bi bilo to, ker bi pisatelji novostrujarji padli po slučajno najnovejši struji, me položili na stol ter me po načelih naturalistične šole prav pošteno zmikastili. Čemu bi si tedaj s takimi pisateljskimi neprilikami grenil svoje kratko življenje! Rajši bom tedaj prav po stari šegi pokramljal pod črto in povedal svoje dogodke in spomine s pota. Zima je pritisnila v dežel, zunaj brije mrzla burja in radi se pritiskamo k dobrotljivi, topli peči. Zimski večeri postajajo dolgi in sem ter tja postanejo tudi dolgočasni, ako nimamo zabave, razvedrila. In razvedrilo za nas je gotovo tudi berilo, in kdo vé, če ne bom ustregel jednemu ali drugemu s pripovedovanjem o svojih vtisih iz Galicije, te slovanske, a pri nas tako malo poznane dežele. Da pa ne pričakuje kdo od mojega potopisa Bog si vedi kaj, povem v svoje opravičenje vže naprej, da bom v potopisu omenjal le to, kar sem sam videl, skusil in od prijateljev v deželi sami slišal. Kdor pričakuje kakšne geografije, etnografije, ali celo kake kulturne zgodovine te dežele, tisti bode prevaran in naj se rajši ne muči z mojimi gališkimi spomini. Toliko za uvod, predno pošpicim svoje

neukretno kurje pero in predam papirju svoje spomine s pota.

I.

Iz Ljubljane v Budapešto.

Bilo je po letu letošnjega leta, ko sem s polnočnim brzovlakom zapuščal Ljubljano. Da bo potopis popolnejši saj na to stran, povem naj, da sem si pred odhodom privoščil dobro večerjo in se poslovil od kranjskega cvička s tem, da sem ga par mer spravlil pod streho. Saj sem zapuščal kranjsko deželo za več tednov in hotel sem vzeti z doma najboljše spomine. Naj se taji kakor koli, pri nas prozajčnih ljudeh, in morebiti tudi pri drugih, ki to taje, je lep, četudi ne poetičen spomin, spomin na deželo in kraj, kjer sta želodec in grlo živela zadovoljno. Ko bi bil kak novostrujar, kar pa nisem in pri svoji okornosti tudi biti ne morem, gotovo bi popisal pri priliki čuvstva zadovoljnega, polnega želodca.

Kakor sem že rekel, vzem sem ta lepi spomin zadovoljnega želodca iz domovine na pot, ko sem dal kosti svojega rojstva železniškemu vozu v milostno varstvo. Bojazlivec nisem, vendar sem nekako s tesnim srcem vstopal v železniški voz, kajti odpotoval sem z železnico 1897. leta, ko se železniške nezgode dogajajo vsaki hip. Vendar je bila moja bojazen nepotrebna. Prinesel sem zdrave ude nazaj, akoravno bi se bilo pri sedanjem železniškem „napredku“ kaj lahko pri

petilo, da bi bil prišel domu brez glave, kar bi bila zopet nesreča — za-me, za druge menda ne, kajti moj potopis v Galicijo bi bili že še pogrešili.

Vlak je že drčal proti Zalogu, ko sem v svetlo noč pomolil glavo skozi okno kupeja, ozrl se še na peščena in skalovita rebra naših slovenskih gor in končano je bilo slovo od doma.

Sedel sem v kotichek kupeja, ki je bil precej tesen. Štirje smo bili, a moji trije sopotniki, katerim sem se jaz pridružil v Ljubljani, so zavzemali skoraj ves prostor v kupeju. Izročili so bili svoje ude v varstvo sladkega morfeja in prav pošteno in trdno zaspali. Jaz kot strpen človek sem se stiskal v svoj kot ter prepuščal večji del kupeja svojim sopotovalcem. Nekaj časa sem v tej nočni samoti premišljal o svojem potovanju in slednjič tudi jaz zaspal.

Bilo je že lepo jutro, ko se prebudim in zravnam svoje otrple ude na Ogerskem. V spanju sem se prevozil čez zeleno spodnje Štajarsko in prebudil sem se v naši „pobratimski“ državi ogerski. Naš znani „fertig“ in „Abfahrt“ ni bil nič več slišati in le na „mehet“ in druge take meni nerazumljive besede se je ravnal naš železniški voz. Zmel sem si svoje zaspane oči, da bi videl ta za-me novi svet. Posebnega o tej pokrajini nimam povedati: ravnine, rodovitno polje brez kamenja, sem ter tja tudi močvirje te srečava na tej poti. Ker takrat še nisem mislil na svoj pisateljski poklic, si nisem delal beležk, kako dolgo smo potrebovali od jedne postaje do

podrinemo nemški in laški živelj v trgovinah v mestih in trgih slovenskega ozemlja. S kakšnimi težavami se boré goriški in celjski Slovenci glede trgovine! Ko bi imeli močno trgovsko organizacijo, kako bi šlo to lahko! In pomagano ne bi bilo samo narodu, tudi slovenski trgovci bi imeli dobiček.

Obrnimo se kamor koli, povsod vidimo svojo šibkost nasproti neprijatelju, in to le popolnoma po lastni krivdi. Nasledek naše malomarne gospodarske politike je, da imajo nasprotniki v rokah do malega vso industrijo, velik del trgovine in več ko preveč obrtnije. Nasledek naše malomarne narodne politike je pa tudi, da imajo slovenski trgovci in obrtniki veliko preveč nemških napisov in da so v narodnem oziru postali zadnji čas skrajno popustljivi. In ni jim zameriti tega. Pohujšanje je prišlo od absolutno narodne (!) strani. Gorje pa onemu, po komur pride pohujšanje! — Nečemo delati rekriminacij, le kličemo vsem Slovencem, sosebno veljakom iz obeh prepirajočih se strank: popustite prepir in pričnite gospodarsko in narodno politiko v velikem štilu — brez Nemcev in za Slovence, in kjer zahteva narodna korist, tudi proti Nemcem, Židom in socijalnim demokratom!

Še je čas, da rešimo in utrdimo vso slovensko posest pred potujčenjem, a Slovencev bode vsaki dan manj, ako bodemo razcepljeni. Rešitev naša je jedino le v složnem delu na narodnem, narodnogospodarskem in socijalnem polju. Imejmo jeden program in ta bodi: narodna obramba v svrhu ohranitve Slovenije. To kličemo že ves čas, odkar izhaja naš list, kličemo vam zopet v spomin — ob dvanajsti uri. Z.

Prvi korak do sloge na Kranjskem!

Velikanskega pomena za bodočnost slovenskega naroda je bil shod, ki se je vršil v dvorani „Katoliškega Doma“ dne 19. t. m. Bil je shod „Katoliškega političnega društva“, številno obiskan, in drž. poslanec dr. Šušteršič je napravil na njem velevažno izjavo. Za danes nočemo napravljati komentarja in zatorej kar precej povemo obseg Šušteršičevega govora, kolikor nam možno kratko in točno.

Po krepkem pozdravu društvenega predsednika drž. poslanca g. Povšeta je nastopil g. dr. Šušteršič in govoril najprej o razmerah v državnem zboru in potem tudi o naši domači politiki. O politiki slovenske delegacije v državnem zboru je govoril jako rezervirano, ker je bil izvoljen od članov „Slovanske krščansko narodne zveze“ za voditelja slovenske politike na Dunaju. Omenjal je vlado Badenijevo, kaj

smo ž njo izgubili in kaj pričakujemo od nove vlade. Rekel je, da novo ministerstvo ustreza trenutnemu položaju, ker ima kot uradniško ministerstvo dolžnost, izvajati le zakone in določbe. Gautsch je našel težave na levici, ne na desnici, akoravno je bilo prejšnje ministerstvo žrtva levice. Desnica, ki je popolnoma solidarna in se je po padcu Badenijevem tem tesneje združila, Gautschu ni delala težav, samo da bi se v parlamentu pričelo delovati, kakor zahteva poslancev poklic. Toda pri onemogočenju tega delovanja se je posebno odlikovala socijalno-demokratska stranka, ki vedno kriči, da hoče delati za ljudstvo. Nemškoliberalni stranki so Schönererjanci popolnoma spodnesli tla, zato mora ta delati, kar ukazujeta Schönerer in Wolf, ki hočeta Avstrijo priklopiti nemški državi in našega cesarja podrediti nemškemu cesarju. Ta nemškoliberalna stranka, s katero je ministerstvo še obravnavalo, je ponudbe glede sprave na Češkem morala odbiti iz strahu pred nemškonacionalnimi kričači.

S stališča slovenskega naroda je želeli, da pride do poravnave na Češkem in da državni zbor prične svoje delovanje. Čehi in Poljaki in drugi poslanci, ki so v avtonomistiški večini, si lahko stvari uredijo v deželnih zborih, mi Slovenci smo pa, ako ni državnega zbora, popolnoma na milost in nemilost izročeni nasprotnikom, ker, razun v kranjskem deželnem zboru, nimamo večine. (Klici: In še ta je nemškutarska!) Dosedaj smo se zaradi krivic vsaj lahko pritoževali v državnem zboru.

Sprava na Češkem bi bila v našo korist. S Čehi je mogoče govoriti, tako modrih politikov, kakor so Čehi, je dandanes težko najti. Bili so povsod prijenljivi, ako ni bila v nevarnosti narodna čast. A del Nemcev, namreč liberalnih in nacionalnih Nemcev, vedno več zahteva, ker se jim ne gre za pravico, ampak za nadvlado. (Burni klici; Ne vdajmo se jim!) Ako med nemškim narodom prodre katoliška ideja, je upanje, da se bomo z Nemci čedno sporazumeli, z liberalnimi Nemci in Italijani pa nikdar ne pride do nobene sprave. Katoliški Nemci so zvesto stali ob naši strani.

Ako ne pride na Češkem do sprave, dolgo ne bomo imeli državnega zbora, vladal bode absolutizem, vladal bo Gautsch znabiti leta in leta. Bodimo mirni in čakajmo njegovih dejanj.

Ako bode nova vlada izvrševala to, kar nam obeta, namreč zakone in naredbe, ne bode se nam pritoževati. Državni zakon je na naši strani. Ko se bode začel izvrševati člen 19. državnih temeljnih postav, prav je, družega od vlade dozdej nismo zahtevali, kakor narodno ravnopravnost. Nove vlade potem ne bomo napadali.

Tem ložje nas lahko zadovoljijo, ker na merodajnem mestu nikoli še ni padlo nobenemu v glavo, da bi iskal ministrov med Slovenci, in mi ne čakamo na portfelje.

Važen faktor je pa vendar naš klub, ker je od njega odvisna večina v državnem zboru. Bili smo vedno zvesti večini in ona je bila zvesta nam. Tudi ako ne pride do parlamenta, se 14 milijonov Slovanov ne bode udalo 8 milijonom Nemcev, prav za prav le 5—6 milijonom, kolikor je zastopanih Nemcev v opozicijski levici.

Slovenci smo se združili v državnem zboru na podlagi programa, ki je bil od nekdanj skupni program slovenski. Ker je bilo to na Dunaju mogoče, ali bi ne bilo mogoče združenje tudi na Kranjskem, v deželnem zboru?

To vprašanje je jako težavno in nevarno. Politika se vendar mora ravnati vedno po spremenjenih razmerah. Povsodi v Avstriji se slovenski in konservativni živelj združujeta. Gre se v Avstriji za borbo proti nemškoliberalni hegemoniji. Ta hegemonija je napravila rane povsod, le borzijancem se danes še dobro godi, in vsi dobri življi se morajo združiti, da se odpravi ta hegemonija. Sedanji trenotek je velevažen in tak, da se mora reči, da moramo storiti vse, da bode razvoj slovenskega naroda zagotovljen. Ravno v kranjskem deželnem zboru, v katerem se bode znabiti edino moglo govoriti in sklepati o pravicah Slovencev, je treba, da neha to, da je ena slovenska stranka združena z nemško stranko. Mislim, da je mogoče priti do sporazumljenja med slovenskimi poslanci v kranjskem deželnem zboru, če pa v sedanjem trenotku ne, potem pa sploh nikdar ne.

Ako je kdo osebno prizadet, ali če bi bilo združenje v kvar njegovi samoljubnosti, in če je on zaradi tega nasproten sporazumljenju, potem mora zahtevati ves slovenski narod, da se ta oseba umakni iz javnega življenja. Na Dunaju smo vsi skupaj delali, gledali smo vsi jedino na koristi slovenskega naroda; kar je bilo tam mogoče, zakaj bi to ne bilo mogoče v Ljubljani? Ako bode pa še nadalje obstala ta nemoralna zveza na Kranjskem, se lahko razbije tudi naša zveza na Dunaju. Mi ne moremo na Dunaju mirno gledati, kako se doma koljejo. Prepričan sem, da bode ogromna večina slovenskega ljudstva na Kranjskem ta trenotek sprave z veseljem pozdravila. Treba je pred očmi imeti ljubezen do naroda, ne korist stranke ali osebe, in pozabimo vse kar je bilo. Gobo čez preteklost!

Danes je trenotek tu, zgodovina nas kliče: celokupni slovenski narod stopaj zjedinjjen na politično pozorišče! Obupati nam je nad prihodnostjo slovenskega naroda, ako bi se sedaj ne našli možje.

druge in tudi ne zapisaval, kako se nazivljejo ta nemška in slovanska sela v madjarskem jeziku, in samo ta je merodajen v uradnih napisih in dejanjih srečne Madjarske. Tudi obrazov onih, ki so vstopali in izstopali iz vlaka, ne pamtim. Prišel mi je sicer marsikak lep obraz, marsikatera bujna rast mlade Madjarke pred oči, tudi ogerske Židinke z ognjevitimi očmi in mogočnimi bohotnimi lasmi so se prikazovale na obzorje v kopaljskih vilah ob Blatnem jezeru, a vse to me ni zanimalo, ker sem že — star, in tudi bolje je, da o tem sploh ne govorim in ne hvalim Madjark, da se ne zamerim kakšni slovenski krasotici. Za vinske prijatelje omenim naj, da rodi ob Blatnem jezeru vinska trta žlahten sad, kateri potuje v židovske kletarne in, zvršivši metamorfozo v židovskih sodih v družbi vode in spirita, naredi potem v večkrat povečani množini svoj pot v tujino kot „pristno“ ogersko vino. Lovci imajo tu lepo torišče, kajti razsežno Blatno jezero hrani nebroj povodnih ptic in razprostrani gozdi imajo marsikateri plen za drzovite lovce.

Ogerska, kolikor sem je videl sedaj in par let poprej, je bogata, rodovitna dežela in ni dvoma, da je razcvit dežele še v prihodnosti. Večja naobraženost, večja marljivost in lepša sela so to stran Litve, a Ogerska je mnogokje rodovitnejša, kakor naša državna polovica, in ako se naobraženost in marljivost dvigneta tam s časom do stopinje, na kateri sta pri nas, potem bo ta zemlja prava zakladnica za prebivalce.

Dobri dve uri vozili smo se ob Blatnem jezeru. Po postajah ob jezeru je bilo precej živahno, kajti ravno visoka sezona je bila in letoviščarji iz Budapešte in drugih mest so počivali in se krepčali daleč od mestnega šuma. Videl pač nisem nikjer takega življenja, kakor je na primer ob Vrbskem jezeru ali drugih letoviščih ob naših alpskih jezerih, a začetek za to novodobno poletno preseljevanje na deželo je storjen tudi ob Blatnem jezeru.

Jezero s svojim slikovitim, gričevitim obrežjem in čednimi vasmimi in mesti na severozahodni strani je oživilo tudi moje sopotnike in, spoznavši drug drugega, bili smo kmalu v živahnem razgovoru. Da bode bralec poznal mojo družbo naj mu jo na kratko predstavim. Prva je 46letna dama visoke postave in nekoliko mlajši njen mož, suhljat in črnkast. Ta dvojica potuje iz Švice in je doma iz Moskve. Tretji je tudi Rus, mal grajščak in Harkovske gubernije, prostodušno, nekoliko flegmatično v svet zroči mož, srednjevelike dostojno, rejene postave in plavih las, ki potuje iz znanega Monte Carlo. To je bila moja družba, s katero sem bil kmalu v živem razgovoru. Govorili smo to in ono, o Švici, Alpah, Rusiji in tako dalje. Vse to me je srčno zanimalo, kajti niti Švice, niti Rusije nisem še videl. Bral sem že mnogo o teh dveh deželah, a na knjige ne dam toliko, kakor na živo besedo, po kateri se zve marsikatera resnica o deželi in narodu, kar se v knjigi večkrat zamolčuje.

Posebno z zadnjim, z grajščakom iz Harkovske gubernije, sem prišel v domač razgovor. In ker sem radoveden človek, vprašal sem ga, jeli v Monte Carlu poskušal svojo srečo v svetovnoznani igralnici. Pritrdil mi je, da je to storil, a imel grozno smolo. Vse, kar je imel seboj, zaigral je tam, ter moral celo iskati pósode pri upravnistvu igralnice, drugače bi bil moral pomagati si na drugi svet z revolverjem. Pripovedoval mi je, kako razkošno in drago se tam živi, kako je uravnana svetovnoznana igralnica, kako so njegovi zlati ginjevali v žepu ter se selili v požrešno banko, da je bil slednjič popolnoma na suhem „Zaigral sem vse, kar sem vzel na pot“, dejal je, „in to ni bilo malo, in sedaj se vračam domov s par rublji, in še te sem si izprosil“. Pri teh besedah je potegnil iz svoje cigarete gost dim, in gledal kako se dim vije v sive kolobarčke.

Izraz njegovega obličja je bil pri pripovedovanju te dogodbe popolnoma ravnodušen in le okolu ustnic pokazal se je sem ter tja trpek nasme, ki se mi je zdel kakor ironija na njegovo lastno brezpamet. Nisem ga nadalje mučil s temi neveselimi spomini; utihnil sem za nekaj časa in premišljal tega moža. Prikupljiv in zanimiv ob jednem je bil ta ruski človek. Zdelo se mi je, kakor da gledam v njem živ tip iz Gogoljevih „Mrtvih duš“. Misel uhajala mi je za mislijo tja na razprostrano rusko stepo, kjer drvi v prahu ruska trojka, kjer živi mužik za Boga in carja, a pomeščik za se in svoje goste v razkošju in — dolgovi. (Dalje pride.)

Velika odgovornost zadeva katoliško-narodno stranko. Ona je vodilna stranka na Slovenskem in v državnem zboru, ona si mora v sedanji velevažni dobi vzeti za smoter, da dožene pravično in pošteno spravo na Kranjskem. Mlada leta njena so proč. „Sturm- und Drangperiode“ je za nami, v moško dobo stopa stranka, voditi jo mora moški razum, da vzame v roke vodstvo, da kliče ves slovenski narod v en tabor. Da bi se to zgodilo kaj skoro, v to pomozi Bog! (Živahno, dolgotrajno pritrjevanje.)

Za dr. Šusteršičem je nastopil državni poslanec dr. Žitnik. Omenjal je žalostno zgodovino našega naroda, poudarjal njega žilavost, ker je narod sredi viharjev ohranjal sebe in državo. Za „nemško“ državo so se bojevali slovanski polki. O Badeniju je rekel govornik, da znabiti danes spoznava svojo kratkovidnost. Nasprotovali so mu zlasti liberalci od tistega trenutka, ko je predlagal dunajskim županom dr. Luegerja. V državnem zboru je socialna demokracija pokazala, da ima slabe voditelje. Ako nima boljših, gotovo nima prihodnosti. Poljakom se je letos vzbudil slovanski ponos prav zaradi tega, ker so jih Nemci psovali v zbornici. Čas je, da vsi Slovani zgubimo lipovo naravo in se složno postavimo proti Nemcem. Ako bodemo Slovenci osebne in strankarske koristi stavili nad koristi naroda, smo izgubljeni. Izdajice naroda, Dežmani II. pa so tisti, ki v tem trenutku ne spoznajo slovanske solidarnosti. Mi nismo klerikalci, želimo napredek narodov, klerikalizem je prazen strah, postavili so to strašilo med nas nemški liberalci. Da bi tisti, ki so kri od naše krvi, skoro prišli z nami na jedno pot! Slovenci, ne udajmo se, bodimo edini, potem bode zmaga gotovo naša! (Dobro-klici.)

Deželni poslanec dr. Papež je tudi poudarjal slovansko solidarnost in priporočal tesno združenje Slovencev. Prečital je te-le resolucije, ki so se z velikim navdušenjem jednoglasno vsprejele:

1.) Najodločneje obsojamo obstrukcijsko postopanje nemško-liberalne, nemško-nacionalne in socialno-demokratske opozicije v državnem zboru in globoko obžalujemo, da se je na ta način redno delovanje državnega zbora za dalj časa preprečilo in pripravilo pot absolutizmu. 2.) Iznova poudarjamo, da vztrajamo pri zahtevah letošnjega vseslovenskega shoda v obče in pri načelih, izraženih v adresnem načrtu desnice; zlasti pa izrekamo radostno priznanje nad manifestom zedinjene desnice. 3.) Čestitamo vsem v njej združenim slovanskim poslancem, kakor tudi vsem vrlim zastopnikom nemške katoliške stranke na njih neustrašeni vztrajnosti in solidarnosti ter pričakujemo, da odločno in neizprosno branijo še dalje prapor krščanske in narodne ravnopravnosti. 4.) Zato hvaležno priznavamo parlamentarno postopanje naših slovenskih državnih poslancev, kateri so brez vsacega ozira na velike težave vsled znanih domačih strankarskih razmer spoznali, kakor vsi drugi Slovani, to, kar zapoveduje krščanstvo, državni interes in korist slovenskega ljudstva. — Izreka se želja, da se v bodoče tudi v deželnem zboru kranjskem v tem smislu postopa.

Predsednik slovenskega katoliškega delavskega društva, g. Ziller, je pozdravljajal združenje slovenskih poslancev na Dunaju. Omenjal je zahteve delavcev, da naj se zmanjša število veleposestniških poslancev v deželnem zboru in nekoliko zastopnikov dá delavcem. Prosil je navzočna deželna odbornika, da naj se nevarni bolniki, tudi če nimajo izkazil od županstva, sprejemajo v bolnico. Želel je tudi pojasniti, zakaj bi ne bil deželni odbor kranjski istotako, kakor štajarski, kompetenten, izjaviti se o političnih demonstracijah, kakor stoji v odgovoru na ulogo delavskega društva. — Predsednik shoda g. Povše je zagotovil, da se bode deželni odbor gotovo pečal z vprašanjem o sprejemanju nevarnih bolnikov v bolnico. Potrdil je tudi dalje, da deželni odbor po § 24. opravilnika res ni kompetenten, izjavljati se o zadevi, katero je sprožilo delavsko društvo, in če tudi vlada ni ničesar storila glede znane izjave štajarskega deželnega odbora, se bode ta stvar že še pojasnila. Katoliško-narodna stranka bode že glede

političnega položaja ostro besedo govorila v deželnem zboru kranjskem.

S tem je bil končan ta najvažnejši shod „Katoliškega političnega društva“, ki bode brez dvoma našel radosten odmev v srcih pravih rodoljubov po vsi slovenski domovini.

* * *

Včerajšnji „Slovenec“ poroča: „Da besede naših poslancev niso bile samo besede, kaže to da je poslanec dr. Šusteršič razposlal pisma vsem slovenskim državnim poslancem iz Kranjske, s kojimi jih vabi na dan 27. decembra t. l. na posvet, kaj storiti državnim poslancem, da ugledajo pot za slogo mej Slovenci v kranjski kronovini“. — Upajmo, da zapiše mučeniški narod slovenski dan 27. decembra z zlatimi črkami v svojo politično zgodovino. To se bode prav lahko zgodilo, ako neha vladati med nami pošast, ki se imenuje strast, in pride na prestol slovenska modrost.

Izvirni dopisi.

Iz Logateca, 21. decembra. Slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani, je priredilo preteklo nedeljo ljudski shod v Gorenjem Logatcu. Predsednikom shoda je bil soglasno izvoljen č. g. Juvan, ondotni administrator. Naj podam Vam poročilo o shodu: G. dr. Krek, burno pozdravljen, pravi, da je dolžnost poslanca, poučevati ljudstvo in pojasnjevati razmere, v katerih se nahajamo. Cesar je dal ljudstvu pravico, voliti poslance, ki delajo v imenu ljudstva postaviti, dolžnost poslancev je, delati za ljudstvo. Nadalje je razlagal g. poslanec, kako so liberalci s svojimi nazori raztrgali v ljudstvu vezi skupnosti, kako rujejo proti veri in duhovščini. Omenja koristi prave, in škodo napačne svobode. Vsled napačnih postav, zadevajočih obstoj samostojnosti kmetov, je bilo mogoče, da je prišlo toliko kmetijskih posestij v kapitalistične roke. Prevelika, neumestna svoboda je po nekaterih krajih uničila malo ne ves kmetijski stan. Vsled napačne obrtne postave trpijo obrtniki in delavci. Ženske in otroci se izrabljajo po tovarnah in se tako zgodaj pokvarijo vsled predolzege dela dušno in telesno. Sedanji državni zbor je imel voljo, popraviti vsaj nekaj teh napak. Predlogov v zboljšanje delavskega ljudstva je bilo od naše strani veliko, žal, da se vsled nemškonalne in socialnodemokratskega postopanja ni moglo v državnem zboru nič koristnega storiti. Govornik popisuje delovanje obstrukcije in pride do zaključka, da je nujno potrebna združitev vseh Slovanov v skupno postopanje. Govornik želi, da bi se tudi pri nas doma združili Slovenci, in se ne vezali z Nemci. Izreče tudi nado, da se liberalci temu ne bodo upirali, ker nas kliče skupna korist na skupno delo. (Burno pritrjevanje in odobravanje.) Ljudstvo naj se zanima za javnost, bere naj dobre časopise. Govornik je priporočil tudi „Slovenski List“. Za petdesetletnico presvetlega vladarja se kažejo čudne prikazni, ki hočejo razkosati našo lepo državo. Skrbimo, da ostanemo trdni v naših nazorih potem se nam ni bati. (Shod se odzove z navdušenimi živjoklici g. poslancu za njegovo krasno poročilo.)

G. Jakopič je govoril o Židovstvu in socialni demokraciji. O prvem je navel nekaj vzgledov, kako na prekanjen način zna Žid porabiti vsako priliko v svojo korist. Židje: Rotšild, Hirsch itd. so si pridobili milijonov s samo špekulacijo. Z delom si nihče ne more toliko prislužiti. Socialnodemokratska načela so neizvršljiva, kar pojasni z vzgledom o Perziškem ministru, kako je na kraljevo povelje pokončal prebivalce jedne vasi s proglasitvijo enakosti vseh. Dalje je priporočal govornik navzočim „Glasnik“, ki se bode z prihodnjim mesecem povečal in bode izhajal trikrat na mesec. Konečno pozivlje navzoče, naj ne verujejo socialni demokraciji, katera razširja med narodom kvarljive nazore. Pokažite jim vrata, kadar pridejo zopet k vam! Z vsikikom: Vse za vero, dom, cesarja, je zaključil svoj lep govori.

G. Gostinčar je govoril o nedoslednosti socialne demokracije, ki se sicer proglašja kot nekako mednarodno stranko, katera je pa v državnem zboru in na ulici javno pokazala, da je

le pokorno dete nemškoliberalnega očeta in matere lože. Kot takega namenili so roditelji sejati narodno in versko mlačnost med Slovenci. Nobeden Slovenec ne more biti socialni demokrat in rodoljub, kakor tudi ne veren katolik ob enem.

Socialni demokratje so vrgli v državnem zboru predsednika raz njegovega sedeža in s tem pokazali, da teptajo z nogami še to malo ustavne svobode, kolikor je imamo. Nasilstvo liberalnih Nemcev in socialnih demokratov je prisililo Slované, misliti sami na se. In vendar enkrat nam sije zopet up, da postanemo Slovenci složni, vendar enkrat smo začeli sami sebe šteti in vpoštovati našo silo. Žal, da imamo na Kranjskem stranko, ki se druži z našimi najhujimi nasprotniki — Nemci. To je sramota za slovenski narod! Dolžni smo vsi, najodločneje protestirati proti temu. Časi zahtevajo, da smo jedini, mogoče, da se tudi doseže. Predlagal je potem dve resoluciji, v katerih se odobrava manifest večine državnega zbora, posebno ker zatrjuje socialno delo in narodno pravičnost za vse. Dalje se shod strinja s predlogom slovenskega shoda v Krakovu, da se priredi v Avstriji vseslovenski shod. Druga resolucija zahteva jednako in direktno volilno pravico za volitve v deželni zbor. Resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

G. Finžgar je govoril o organizaciji železničarjev v krščansko-socialnih društvih. Pojasnil je delovanje socialne demokracije med železničarji, iz katerega sklepa, da na ta način delavci ne morejo priti do boljših časov. Pozivljajal je tudi navzoče železničarje, da se priklopijo krščansko-socialni organizaciji. S „Slava“-klici cesarju in papežu zaključil se je velepomembni shod, katerega se je udeležilo do 400 mož.

Iz Novega Mesta, 15. dec. Sedel sem v kavarni in čital nemške časopise, v katerih vse mrgoli napadov na Slované in poročil o hvalisanju prismodij, katere uganjajo Schönererjanci in sploh „Herrenvolk“. Postal sem nekako plah in nervozen. Vrgel sem časopis, katerega sem ravno čital po mizi, pograbil klobuk ter hitel v sveži zrak, da me pusti nekoliko ta zopni čut, kateri se me je polastil pri čitanju. Strah in nevolja sta mi vznemirjala živce. Zašel sem tako, skoro nevede kdaj, v ozke, temne ulice našega mesta. Kar pretresne strašansko divji krik moje že itak razburjene živce. In kaj je bilo? Skozi pritlično okno gostilne, zraven katere sem stal, se je slišal naš „nemški Franci“, iz Leskovca pri Krškem doma. Ta „deutscher Franzl“ je stal v omenjeni gostilni sredi sobe, vihtel z rokama po zraku s tako silo, da so nekateri kar umikati začeli pred groznim vihtenjem teh strašnih germanskih pestij. Potem pa se je začel tolči po svojih plemenitih prsih in rjoveti, seveda po nemški: Kaj bodo ti Slovani, ti češki in poljski šufti? Pobiti bi morali te pse! Mi, mi, mi smo možje, mi smo nemški možje, v naših prsih bije čisto nemško srce in po naših žilah teče nemška kri! Jaz se ne bojim ne Boga, ne hudiča, ne papeža! itd. Zares nad vse pogumen in olikan je bil ta možic. No, pa mi že lahko prenašamo od njega izrečene psovke, kajti tak Nemčurček nas poštenih Slovanov sploh razžaliti ne more. Vendar nekaj moramo storiti, namreč zagrizencev, in odpadnikov ne rediti z našim denarjem! Slovincem kličem v spomin: „Svoji k svojim!“ Dovolj slovenskih trgovcev je v Rudolfovem! Sršen.

Z Goriškega, 21. decembra. Z novim letom, kakor se govori in sliši, bodo izhajali v Gorici štirje slovenski listi: „Soča“, „Primorec“, „Primorski List“ in „Kerščansko socialen list“ kot priloga Primorskemu Listu. Nočemo sicer vsiljevati svojega prepričanja nikomur, vendar ne moremo si kaj, da bi ne izrazili svojih pomislekov proti novim listom. Kakor se sploh sliši javno mnenje, štirje slov. listi v Gorici so več kakor preveč. Vsi rodoljubi na Goriškem, ki so dobre volje in imajo čiste namene pri javnem delovanju, so mnenja, da za Goriško zadošča eno glavno glasilo društva „Sloge“ in en majhen listič z nizko ceno za nižje ljudstvo. Kar se tiče glasila proti „Delavcu“, naj se prične agitacija za kerščansko-socialni Krekov „Glasnik“, ki

bode z novim letom povečan izšel in le 1 gld. stal. Da bi „Glasnik“ kolikor mogoče veliko naročnikov pridobil na Goriškem, naj se priskerbi listu dveh stalnih dopisnikov z Goriškega, ki naj redno poročata o delavskem gibanju na Goriškem, kakor tudi druge novice. Da se ne bo očitalo prej ali pozneje glavnemu listu, da le eden — komandira, naj vzame list v svojo last društvo „Sloga“, ali pa kak konzorcij, ki naj skrbi za uredništvo in naj daje smer listu. Tu naj sodelujejo možje iz obeh taborov, in večina naj odločuje smer listu. Če kdaj — gotovo je zdaj ugoden čas za to. Po desetih letih se pokažejo neizmerno lepi sadovi na Goriškem, ako bi se to zgodilo. Nekateri so že pred leti to misel izraževali na več mestih — ali do zdaj brez uspeha. Do danes nam ni znano, kje tiči zavornica, ali na levi, ali na desni. Prosimo uljudno, naj merodajne osebe stvar sprožijo pri kaki odborovi seji društva „Sloga“. Če družega ne, naj se saj stvar pojasni tako ali tako, zakaj bi to ne bilo mogoče. Od daleč opazujoči možje pravijo, da bi se to prav lahko zgodilo, ako bi bila le majhna merica dobre volje na obeh straneh. Brez zamere!

Ob Sočinih bregovih, 20. dec. — Zanimiva je okrožnica goriškega deželnega odbora zaradi pobiranja užitnine pri pivu in žganju. Posebno dve številki sta vredni pomisleka. Za Gorico in okolico je preudarjena svota na žganju s 3000 gld., dočim je za okraj Bovec, ki je najmanjši na Goriškem, preudarjenih 3900 gld. Sodeč po teh številkah, žganje na Bovškem strašno razsaja. — Prav bi bilo, da bi županstva toliko poguma imela in naložila tudi občinsko naklado, vsaj 10 kr. od litra. To bi bi bilo jako rodoljubno delo. Toda, kaj pomaga o tem govoriti, ko imajo navadno lastniki „šnopsarij“ oblastno besedo pri občinskih zastopih.

Goriški slovenski listi so večkrat poudarjali, naj deželni odbor naloži občinam pobiranje užitnine, in ne velekapitalistom metati tisočakov v žep. Ali naš deželni odbor in deželni zbor imata gluha ušesa za take stvari. V deželnem odboru imajo zastopniki velekapitalizma vso moč v rokah. In to bo toliko časa trajalo, dokler tok najnovjših idej o splošnem in direktnem volilnem pravu ne pride do zmage. Upamo, da ta čas ni daleč!

V Cervignanu so imeli furlanski glasbeniki zborovanje. Poudarjala se je preosnova cerkvene glasbe. Pred leti Lahi niso hoteli ničesar slišati o zboljšanju cerkvenega petja. Na to stran se je zdaj na bolje obrnilo. V tem oziru smo Slovenci daleč daleč pred Lahi. Sploh moramo pibiti znano resnico, da so slovanski narodi ostali najbolj konservativni na glasbenem polju. Vzhodne slovanske cerkve imajo krasno petje. Kdor se hoče o tem prepričati, naj prilično stopi v Trstu v pravoslavno cerkev. Pri vzhodnih cerkvah so vsi instrumenti izključeni iz cerkve. Harmonij ali kako drugo glasbeno orodje imajo v cerkvi, da pevcem glas dajó. Poje se šestero- in osmero-glasno na suhem. No, kaj pravijo k temu duhovniki okoli „Amica“?!

Politiški pregled.

V proračunskem odseku avstrijske delegacije se je dne 21. t. m. na predlog delegata Dumbe vsprejel spremenjeni finančni zakon za l. 1898., ker se ni mogel dognati zakon o carinskih pristojbinah in kvoti.

Shod čeških zaupnih mož v Pragi je nepopisljivo zopet razdražil Nemce, ki so mislili, da imajo s prekim sodom že češkega leva na lancu. In kaj so hudega rekli češki zaupniki? Pod vodstvom posl. dr. Blažeka so sklenili za poročilom dr. Herolda še manj ostre resolucije, kakor jih že leto in dan sklepajo zadnje nemške občine proti Slovanom. V prvi resoluciji se dokazuje gola istina, da je boj nemških liberalcev, nacionalcev in socijalnih demokratov bil se za nadvlado Germanstva nad Slovanstvom. Vsa borba Nemcev, spremljana z nečuvenimi surovostmi, se obsoja in češkim poslancem izreka zaupanje. V drugi resoluciji odobravajo češki zaupniki združenje češkega kluba z desnico in

odobré se zahteve desnice, ki temelje na narodni enakopravnosti in avtonomiji v državnem zboru zastopanih dežel, pohvali se desnična izjava, ki se je izdala ob prekinjenju sesije in izreče nada, da bode desnica ostala solidarna in zvesta svojim sklepom. V tretji resoluciji se izraža želja po sporazumljenju med Čehi in Nemci na podlagi popolne enakopravnosti in da se varuje integriteta češkega kraljestva. Protestuje se proti izpremembi jezikovnih naredb brez vednosti čeških poslancev, ker bi sicer ves češki narod, ki je že razjarjen do skrajnosti, pokazal najodločnejši odpor. V četrti resoluciji se protestuje proti razdelitvi Češke po narodnostih, ker bi bilo to nevarno za češki narod in za obstoj Avstrije. V peti resoluciji se vlada pozivlje, da naj kmalu skliče češki deželni zbor, in v šesti resoluciji zavračajo zaupniki poskuse Nemcev, ki hočejo zvaliti vso odgovornost zaradi dogodkov v Pragi na Čeha, in zahteva se odprava prekega sode v Pragi. Shod se je izvršil sijajno, popolnoma mirno in častno za mogočni narod češki.

S Češkega. V Pragi so po vojašnicah večkrat krvave praske med češkimi in nemškimi vojaki, kar se pa v uradnih poročilih strogo prikriva. — Bivši drž. poslanec Iro, ki je bil razglašen lažnikom, je bil dne 18. t. m. zopet voljen poslancem s 277. glasovi. Tako je dobil Schönererjev klub zopet slavno peto kolo nazaj. — Posl. Wolf ima na vratu 3 pravde, jedno zaradi razžaljenja Nj. veličanstva. On pa toži vlado pri državnem sodišču, ker se mu je utrgalo 30 gld. dijet, ko je bil izključen iz zbornice. — „Ženské Listy“, krščansko-socijalni list za ženske je pričel izhajati v Pragi. — Nemci so v senci bajonetov zopet začeli v Pragi prihajati na dan z nemškimi napisi. — Kakor poročajo „Nár. Listy“, razglasili so veljaki vseh čeških narodnih strank jednomiselno oklic na češki narod, da naj opusti vse novčne zbirke za različne dobre namene, ki niso tolikega pomena za Čeha, kakor so zavodi: Ustř. in Matica školska, Nár. jednota pošumavska in severočeška. Vse češke gnotne sile naj se obrnejo tem trem zavodom v prid, ker ravno ti trije zavodi največ podpore potrebujejo, da morejo češko deco reševati nemških krempljev, oziroma, da podpirajo v pomemben krajih češke obrtnike in rokodelce, da se ložje ustavljajo nemški narodno-gospodarski premoči. Nekaj podobnega bi bilo dobro ukreniti tudi na Slovenskem.

Socijalno-demokratska stranka je izdala oklic, s katerim pobira „mile darove“ za svoje državnozbornske poslance, ki sedaj nimajo dijet.

Galicijo proč! To je danes geslo liberalnih in nacionalnih Nemcev. Galicija naj se tako loči od Avstrije, kakor je ločena Oggerska, in že v bližnjem poljskem deželnem zboru naj se zato napravijo primerni predlogi. Nemci pravijo, da bi potem precej nehali rogoviliti. Gotovo, potem bi niti ne utegnili rogoviliti, ker bi lepo hrustali Čeha, Hrvate in v prvi vrsti Slovence.

Linški mestni svet, ki je liberalen, je zopet obsodil katoliško ljudsko stranko, ker je „pomagala s poslovnikom v zbornici obrzdati nemške razgrajče in je izdala nemštvo ter se izročila stranki slovanskih nasilnikov“. O pismu barona Dipaulija, ki je zavračal očitanja o prejeti nezaupnici, je mestni svet šel na dnevni red.

Na Oggerskem je napravil novi zakon o poljskih delavcih veliko vznemirjenje. Vlada je prepovedala kmetske shode in odposlala vojaštvo v nemirne kraje.

V Monakovem so imeli nemški krščanski socijalisti shod skupaj z bavarskimi antisemiti. Povdarjali so poslanci dr. Scheicher, Axman in Bielohlawek, da se ni šlo v državnem zboru avstrijskem za Nemce ali Čeha, ampak za Žide, in da je škoda za ljudstvo, ker se je uničil parlamentarizem. Da je Bađeni kriv vseh nesreč, te misli se pa tudi ti poslanci ne morejo iznebiti.

V Parizu je zopet šum zaradi panamskih goljufij, ki se obravnavajo pred sodiščem.

Rusi v Kini. Rusko brodovje je pod admiralom Revnovim s privoljenjem Kine zasedlo pristanišče Port Artur, ki je silno važna točka. Angleži so se tega poročila grozno prestrašili.

Nemci so na videz zadovoljni, da bi le sami tudi dobili pristanišče Kiao-Čao. Japonci pa mislijo obdržati pristan Vaj-haj vaj, ki leži nasproti Port Arturu.

Premembe v ruskem vojnem ministerstvu. Iz Petrograda se javlja, da bode ruski vojni minister knez Obručev, velik prijatelj rusko-francoske zveze. Zapovednikom ruskega generalnega štaba bode imenovan knez Kuroptkin, znamenit Slovan in prijatelj rajnega Skobeljeva, s katerim se je bojeval pred Plevno, kjer je bil težko ranjen.

Vstaja na Filipinih. Madridski krogi so vzradoščeni, ker je vstaja na Filipinih udušena. Glavni guverner na Filipinih se je pobotal z vstaši. Zagotovil jim je obsežnejšo spremembo ustavnih določb in bolj človeško postopanje v vojski.

Domače novice.

Somišljeniki! Agitujte za „Slovenski List“! — Pridobivajte novih naročnikov!

Osebnosti. Postajenačelnik južne železnice gosp. Evgen Guttman je imenovan inspektorjem. — Gosp. dr. H. Šuklje, zdravnik v Celju, je zopet okreval.

Fran Kočever pl. Kondenheim predsednik deželnega sodišča v Ljubljani, je umrl 19. decembra kot žrtva svoje delavnosti. Rojen v priprosti kmečki hiši na Vrhniki, povspjel se je s svojo marljivostjo na visoko stopnjo. Bil je kot jurist poznan preko meje naše kronovine in deželnemu sodišču spreten, zanesljiv vodja. V svoji mladosti vnet narodnjak, izvrševal je za časa ministra Pražaka jezikoslovne namere tega ministra vestno, ko je ministerstvo popustilo to pot, utihnil je tudi on. Bil je uzor uradnika, tako da je kot posledica neumornega delovanja truplo opešalo in nastopila prerana smrt. Pokojnik je bil kot uradnik pristopen vsakemu človeku in potegoval se je za to, da je dobivalo pravico pred sodiščem tudi revno ljudstvo brez tuje pomoči. Cesar ga je odlikoval z Leopoldovim redom in podelil mu plemstvo.

Gasilni dom v Ljubljani. Iz poročila g. sp. župana I. Hribarja posnemamo, da se bo kmalu zidal gasilni dom. Zgradilo se bode pa to poslopje tako, da bode služilo tudi za bivališče 30. možem mestne policijske straže, za vodovodno skladišče in delalnico in, kar občinstvo radostno pozdravlja, v Gasilnem domu bode tudi velika javna dvorana, katere v Ljubljani nujno potrebujemo. Načrti za Gasilni dom so jako lepi.

Občinska ubožnica v Ljubljani ne zadostuje več sedanjim razmeram. Po novem domovinskem zakonu bodo mesta morala nositi veliko večja bremena za preskrbovanje ubogih, kakor doslej. Zgraditi bo tedaj treba novo ubožnico in, kakor g. župan Hribar meni, po oberfeldskem sistemu, ki je jako praktičen. Žal, da imajo vse velike občine za vse drugo poprej denar, kakor za svoje uboge. Tako se siromaki oskrbljujejo še ravno tako, kot v onih časih, v katerih so se smatrali za nepotrebno zlo. Stroški za ljubljansko ubožnico bi znašali za 100 ubožcev 75.000 gld.

Ljudske kopelji se vidijo na Nemškem skoraj v vseh mestih z 20.000 prebivalci. Obiskovane so jako dobro in veliko pripomorejo k zboljšanju zdravstvenih razmer. Akoravno je ta pristojbina (po 10 vinarjev od 1 kopelji) jako neznačajna, doplačujejo mestne blagajnice redkokrat za režijo. Ljudske kopelji namerava narediti mestni svet v kratkem tudi v Ljubljani. Naprava bi stala okroglih 20.000 gld. Tudi to misel g. župana I. Hribarja toplo pozdravljamo.

Z gradnjo tržnice v Ljubljani se že dolgo vrsto let peča ljubljanski občinski svet. G. župan Hribar je sedaj predložil finančnemu odseku predlog, naj se zgradi prodajalno poslopje, ki bi bilo urejeno tako, da bi prodajalcem ne dajalo samo pristreška, temveč, da bi jim tudi omogočevalo neprodano blago v njem shranjevati in sveže ohranjevati. Taka tržnica morala bi torej imeti kleti, pa tudi hladnice in zmrzovalnice, katere bi si mestna občina, ker bode imela svojo elektrarno, lahko pod ugodnimi pogoji uredila.

Najpripravniji prostor za to poslopje bi bil na vrtu posestva „Pisateljskega društva“ na Poljanskem nasipu. Ta vrt meri 1723 štirjaških sežnjev. Za napravo tržnice bi dala občina 20.000 gld.

Drobne novice. Prihodnjo spomlad se bode pričelo v Ljubljani z zgradbo Fran Josipovega mosta. — Policijska ura za kavarne v Ljubljani bode s 26. t. m. podaljšana od 1. do 2. ure po polnoči. — „Mir“ štev. 35. je bil zaplenjen. — O božičnih praznikih se vrše trije slovenski shodi na Koroškem, in sicer 26. t. m. v Puhmi pri Rožeku in v Borovljah in dne 27. dec. v Železni Kaplji. Dne 19. t. m. je zborovalo Katoliško društvo v Prevaljah. — Za občinske volitve v Pulju so se Lahi združili s c. kr. uradništvom vojne mornarice. — Koroški državni in deželni poslanec Hinterhuber je odložil mandat, ker je neka pravda zanj neugodno izpala. — V Zalogu je dne 16. t. m. postavljaj Valentin Mercina iz Kašlja posestniku Janezu Gradišku nov kozolec, kateri pa se je podrl mej postavljanjem in ubil posestnika Franca Flešarja iz Zaloga. — Dne 19. t. m. so v Trstu vlomili tatje v prodajalnico zlatarja Levija na Corsu ter mu odnesli precej dragocenosti

Urednik Bleiweisovih „Novic“ je, kakor čitamo v „Primorskem Listu“, postal urednik „Slov. Naroda“ — Malovrh!

Slovensko gledališče. Dolgoletna želja gledališkega občinstva se je končno vendarle izpolnila: na slovenskem odru je v soboto in včeraj zopet nastopila gospa Borštnik Zvonarjeva, sedaj član hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu. Prvi večer je igrala v hrvatskem jeziku Magdo v Sudermannovem „Domu“ trezno, mirno. Videlo se je, da je gospa Borštnikova odlična zastopnica realistiške igre, ki doseže vspeh brez nepotrebnega pretiravanja. Še bolj, nego v „Domu“, nam je ugajala sinoči v „Cvrčku“, Unuka Stana je pač med tipi, kateri se g. Borštnikovi vedno najbolj posredujejo. S Stano je tako navdušila občinstvo, da se je vsak hip čulo glasno odobravanje. Stano je igrala gospa Borštnikova slovenski. Oba večera je bilo gledališče polno, odlična gostinja je bila ves čas predmet najsrčnejših ovacij, počestvena je bila z venci in cvetkami. Intendanci je tekom teh dni občinstvo jasno pokazalo svoje mnenje. Pričakujemo, da bode intendantca to uvaževala, in da zazremo prihodnje leto na slovenskem odru večje število domačih umetnikov. Za Polakovo, Urbančičem, Zvonarjevo, naj skoro trajno stopi na slovenski oder — Ignacij Borštnik! — V nedeljo opera „Trubadur“. Prihodnji teden pride na vrsto poljska opera „Halka“.

Pozor, delegati! Nujno potrebno je, da se zborovanja zaveže okr. bolniških blagajnic v Trstu dne 30. t. m. gotovo udeležijo vsi slovenski delegati, ker so na dnevnem redu jako važni predlogi. Tedaj brez pomisleka do zadnjega vsi v Trst!

Za slovensko solidarnost. Občinska odbora Metlika in Žužemperk sta sklenila resoluciji, s katerima izražata svoje ogorčenje nad početjem nemških obstrucionistov ter se izjavljata za solidarnost desnice.

Ulične napise dobimo v Ljubljani s prihodnjo spomladjo slovensko-nemške. Večina v občinskem svetu je pred letom s posredovanjem dr. Tavčarja zavrgla predlog, naj se občina z vsemi sredstvi poteguje za to, da dobimo v Ljubljani samoslovenske ulične napise, in sedaj bode prišla na dan ta koncesija ljubljanskim Nemcem ravno v času, ko najsrdečije divja boj Nemštva proti Slovanstvu!

Proč s sleparstvom! „Narod“ pripoveduje, da so se naši nemški sodeželjani iztreznili in da več ne nasprotujejo našemu narodnostnemu gibanju tako, kakor v prejšnjih časih. Ko bje po kranjskih nemških nacjonalcih, pravi, da se ž njimi ne strinja večina „treznomislečih“ sodeželjanov nemške narodnosti. Žalostno, da „Narod“ še v sedanjih resnih časih s takimi neumnostmi hoče umiti svojo „zvezo“ s kranjskimi nemškimi liberalci! Kaj pa je delal baron Schwegel pri Gautschu? Ali ni šel podpirat rogoviljenja nemških nacjonalcev in zasramovanje Slovanov? To „treznomisleče“ njegovo postopanje

je direktno nasprotovalo našemu narodnostnemu gibanju! In še nekaj. „Deutsche Stimmen aus Krain und Küstenland“ bodo podpirali vsi kranjski Nemci. Skrajni čas je torej, da „Narod“ grde mucke, katere je rodila „nemško kranjska zveza“ — vrže v vodo!

Iz občinskega sveta ljubljanskega. V seji dne 21. t. m. je g. župan naznanil, da je občinski svetovalec g. Fr. Ravnihar odložil svoj mandat. Sklene se, izreči mu zahvalo občinskega sveta za njegovo mnogoletno požrtvovalno delovanje. — Glede novega gimnazijskega poslopja je dobil g. župan vest, da se namerava zgradba zvršiti l. 1899. — Ustanove za učence obrtnih strokovnih šol oddajo se: Gregorju Karlinu, Mariji Slivarjevi in Ludoviku Bajdi. — Določi se nivel v Gospodski in Vegovi ulici, na Valvazorjevem trgu, kakor tudi stavbena črta pri hiši št. 6. na cesti v mestni log. — Sprejmejo se soglasno v principu sledeči nasveti g. župana glede praznovanja vladarske petdesetletnice cesarjeve. Določi se: 1.) Zgradba ubožne hiše za 100 ubožcev; stroški ne smejo presežati 70.000 gld. 2.) Ljudsko kopališče za 20.000 gld. 3.) Svota 5000 gld. se določi za slavnost v jubilejnem letu. Proračun za leto 1898. se odobri, in sicer: 1.) Ustanovni zaklad šteje 43 ustanov z 210.292 gld. 7 kr. konec leta 1896. Dohodki znašajo 8.632 gld. stroški 8.380 gld. 2.) Ubožni zaklad ima potreščine 26.949 gld., dohodkov pa 18.049 gld., torej primankljaja 8700 gld., ki se pokrijejo iz tekočih dohodkov. 3.) O proračunu mestnega zaklada smo že obširneje poročali, kake nasvete stavlja mestni magistrat. Finančni odsek je te nasvete nekoliko spremenil. Dohodki bi tedaj znašali 335.248 gld., redni izdatki 249.908 gld. izredni: 83.614 gld., torej skupaj 333.522 gld. Prebitek bi znašal: 1726 gl. — Sledeče nove službe so se ustanovile: a) Služba tržnega nadzornika z letno plačo 1200 gld., za sedaj začasno. Dr. Gregorič izreka nado, da bo sedaj mogoče strogo nadzorovati trg, sosebeno pa omejiti prekupovanje, katero cene živil tako izdatno povišuje. b) Služba knjigovodnega praktikanta z letnimi 480 gld. c) Službi 2 praktikantov z letnimi 480 gld., katera bi se uporabljala pri raznih uradih. Pomožnemu uradniku stavbinskega urada se poviša plača od 540 na 600 gld. Sprejme se svota 300 gld. za potovanje uradnikov v učne namene, kakor tudi predlog, da se poleg postavnih pristojbin pri stavbinskih ogledih vračunajo tudi vozni stroški. Magistrat se pooblašča poizvedovati, ali bi ne kazalo iz srede občinskega sveta izvoliti a provizijski odsek. Sprejele so se sledeče redne podpore: 1.) Glasbeni Matici 1200 gld. 2.) Narodni šoli 200 gld. 3.) Dramatičnemu društvu po predlogu g. dr. Tavčarja namesto nasvetovanih 3000 gld. 6000 gld. (Olpade tedaj izredna podpora 3000 gld.) 4.) Filharmoničnemu društvu 200 gld. 5.) Za vzdrževanje botaničnega vrta 105 gld. 6.) Stannarina in vodarina za pisarno trgovinske in obrtne zbornice 436 gld. 7.) Streleskemu društvu 26 gld. 8.) Za šolski delarni 280 gld. 9.) Družbi sv. Cirila in Metoda 500 gld. 10.) Društvu „Radogoj“ 250 gld. 11.) Slovenskemu planinskemu društvu 300 gld. 12.) Prof. Vodušku za meteorološki poročila 100 gld. 13.) Dijaški mizi na vseučilišču v Gradcu 50 gld. 14.) Otroškima vrtcema za božičnico 150 gld. 15.) Löschnerjevi ustanovi za vdove in sirote članov društva zdravnikov na Kranjskem po predlogu dr. viteza Bleiweis-a 50 gld. 16.) Šolskemu muzeju slovensko in istrsko-hrvatskega društva 200 gld. Za višjo dekliško šolo v Ljubljani se sklene prositi naučno ministerstvo in deželni zbor za povišanje podpore na 1000, oziroma 2000 gld. Izredni izdatki: 1.) Mestni hranilnici na račun dolgov in obrestij 11.600 gld. 2.) Za opleševalne namene 1300 gld. 3.) Cesarjev spomenik 10.000 gld. 4.) Voz za aretovance 800 gld. 5.) Zasaditev gozda na Gradu 250 gld. 6.) Za razstavo dobrodelnih zavodov na Dunaju 2000 gld. 7.) Vpeljava električne luči v mestna poslopja 5000 gld. 8.) Za Gabrščekovo knjižnico za mladino 44 gld. 9.) Prisojne ulice 1500 gld. 10.) Uredba ječ 600 gld. 11.) Trošek za jubilejno leto 5000 gld. 12.) Kuhnova cesta 6080 gld. 13.)

Hodnik od sv. Petra cerkve do mitnice 1297 gld. 14.) Za šolo na Barju 1000 gld. 15.) Za tivolski gozd 400 gld. 16.) Asfaltni tlak pri Binderjevi hiši 394 gld. 17.) Naprava novih uličnih tabel 600 gld. 18.) Kanal pri mitnici na tržaški cesti 399 gld. 19.) Šišenski občini II. rok 1500 gld. 20.) Naprava novega betonskega tlaka na stolpu na Gradu 550 gld. 21.) Podaljšanje centralne kurjave v registraturi 300 gld. 22.) Odkup Zupančičeve tehtnice 3000 gld. 23.) Razstava motorjev za mali obrt 2000 gld. 24.) Za popravo mestne hiše 2200 gld. 25.) Za kemično poskuševališče v Ljubljani 400 gld. 26.) Dramatičnemu društvu v poplačitev dolga 500 gld. 27.) Kanal na Rimski cesti 24.000 gld. 28.) Gospodinjki šoli v Ljubljani 500 gld. Sprejme se isto tako predlog finančnega odseka, obrniti se s sprošnjo na c. kr. vlado v povračilo stroškov, katere ima občina za prenešeni delokrog. Usmiljenim sestram prvi rok za parcelo poleg državne železnice v znesku 10.000 gold. plača iz skupila mestnih zemljišč, katero je v hranilnici naloženo. V to svrhu naj se zadobi odobrenje deželnega odbora. Po izjavi poročevalca bode letos preostajala lepa svota v blagajni.

Narodnjake vabimo, da se odkupijo na korist št. jakobsko-trnovske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda od čestitk za praznike in novo leto. Odkupne zneske vzprejema iz prijaznosti g. J. Lozar na Mestnem trgu. Imena dam in gospodov, kateri se bodo odkupili, prijavila se bodo v listih. — Podružnični odbor.

Na slovenskem Štajarskem se oglašajo Nemškutarji onih občin in okrajnih zastopov, kjer imajo večino, in izrekajo zaupnice obstrucijskim poslancem. Dne 18. t. m. je okrajni zastop v Radgoni soglasno sklenil tako zaupnico, ob enem pa izrekel „zaničevanje (katoliškima) poslancema Kurzu in Wagnerju, ker ju ni sram, biti v zvezi s Čehi in Poljaki še zdaj po habski groznih napadih na Nemce v Pragi in ko se je sklenila slovanska zveza v Krakovu“. Ta okrajni zastop pravi tudi o sebi, da je bil to dolžan storiti kot „tisočletna najjužnejša kulturna postojanka nemškega naroda“. — Ta predrznost bo slovenske Štajarce menda vendar ogrela!

Društva.

Slovensko planinsko društvo priredi v četrtek dne 23. t. m. društveni zabavni večer, pri katerem bode društveni odbornik g. prof. Iv. Macher predaval „Črtice iz Boke kotorske“. — Mladi odsek amater fotografov napravil bode razstavo planinskih slik, izvršenih po odsekovih članih, katere so po mnenju večakov vsekako povoljno izvršene. Ker je tudi slavni „Planinski kvartet“ obljubil sodelovati in nas razveseljevati s petjem, se upravičeno upa mnogo udeležbe in prijetne zabave. Večer se bo vršil v čitalniški kavarni „Narodnega Doma“. Pričetek ob 8. uri zvečer. Člani, njih obitelji in prijatelji se uljudno vabijo.

Krščankosocijalno železničarsko društvo v Ljubljani priredi 9. januarja zanimivo društveno zabavo v dvorani „Katoliškega Doma“. Dosedaj broji ta krščankosocijalna železničarska organizacija nad 200 mož, kar je pač znatno število, ako upoštevamo s kakim tezozizmom deluje socijalna demokracija med železničarji.

Viško-Glinška Čitalnica priredi na sv. Štefana večer veselico s prijaznim sodelovanjem tamburaškega kluba „Zvezda“ v prostorih g. J. Trauna na Glincah. Na vsporedu je petje, tamburanje, burka „Eno uro doktor“ in prosta zabava. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 30 kr., stojišča 20 kr., za ude 10 kr.

Javna tekmovalna telovadba ljubljanskega „Sokola“ je bila v nedeljo popoldne slabo obiskana. Čisto naravno, ker „Sokolov“ odbor posluša g. dr. Kušarja ter neti strankarstvo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali od 25. novembra do 20. decembra: Č. g. Ivan Murovec, dekan v Cerknem iz nabiralnika v župnišču 2 gld. 40 kr. — Pri g. Sršenu v Ljutomeru se je nabrala na odhodnici g. Žargaja svota 6 gld. 25 kr., katero je poslal

g. dr. A. Mihalič. — Brezniški Mohorjani po č. g. župniku T. Potočniku 2 gld. 50 kr. — Po č. g. K. Miklavčiču v Višnji Gori 2 gld. 10 kr., nabrane v veseli družbi „pri Kralju“. — Mohorjani na Selih pri Kamniku 2 gld. — G. Kristijan Hodnik v Il. Bistrici svoto 9 gld. 30 kr., nabrano ob odkritju slike čitalniškega dobrotnika J. Tomšiča. — Izvenakademična podružnica v Gradcu po g. Fr. Hrašovcu 20 gld. — Č. g. Avgust Skočir, kurat v Gradcu 5 gld. za mesec december. — Mohorjani v Jarenini po č. g. F. Gomilšek 5 gld. 10 kr. — Podružnica na Premu od g. V. Repivca 1 gld. — Iz nabiralnika „pri Petru“ v Slov. Bistrici po č. g. M. Medvedu 1 gld. 50 kr. — Moška podružnica v Ajdovščini 45 gld. — Nekateri Mohorjani po č. g. dr. Iv. Svetini 2 gld. — Č. g. Ivan Sakser, župnik v Hotedršici 2 gld. — Podružnica v Medgorjah po g. tajniku Ebnerju 20 gld. — Ženska podružnica v Gorici po g. Am. Drufovki 50 gld. letnine. — Podružnica v Poljanah nad Škofjo Loko po č. g. župniku J. Ramovšu 25 gld. — Č. g. Ivan Trpin, beneficijar v Šmartinu pri Litiji 1 gld. 80 kr. iz nabiralnika. — Podružnica v Škofji Loki 59 gld. 50 kr. — Gdč. Helena Bavdek v Udmatu 2 gld. kot odkupilo novoletnih voščil. — Milosrčnim Slovincem se priporoča naša jako potrebna družba za kak božični dar. Nebeško dete Jezušček naj obilno blagoslovi vse dobrotnike slovenske mladine! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost in umetnost.

„Narodna Misao“ se imenuje nov list, katera ga bodeta z novim letom začela izdajati poslanca Er. Barčič in dr. Franjo Potočnjak. Izhajal bo list po trikrat na teden na štirih listih v hrvaškem, srbskem in slovenskem jeziku

in stal bo mesečno 1 gld. „Narodna Misao“ ima nalogo, gojiti medsebojno spoznavanje in ljubezen med Jugoslovani na temeljnem načelu, da smo Slovenci, Srbi in Hrvati jeden narod. List, ki ima tako lepo nalogo, prav toplo priporočamo somišljenikom.

Ročni „Kažipot“ po Goriškem, Trstu in in Istri za l. 1898. je izšel v „Goriški tiskarni Gaberščekovi“. „Kažipot“ je v žepni obliki ter mehko broširan v platno velja 45 kr., trdo vezan 65 kr. Lična knjiga je praktično urejena, pridejan ji je tudi „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez na Primorskem in Kranjskem“.

„Bosna i hrvatsko državno pravo“. Dr. Petrinjensis je izdal o tem predmetu vrsto člankov, ki so izhajali v „Hrv. Domovini“; sedaj izda isto v nemškem prevodu. Delo se dobiva pri pisatelju (Zagreb, Markov trg 5) za 1 gld.

Razne stvari.

Iz Gradca nam pišejo, da so ondotni slovanski dijaki češkemu dijaštvu v Prago poslali izjavo, s katero izrekajo, da bodi vse slovansko dijaštvo v sedanjem boju složno.

Na ruskem Poljskem se bodo na železnicah odslej naredbe objavljale tudi v poljščini.

Nesreča na železnici. Blizu postaje Tniatyu sta trčila dva tovorna vlaka. Obe lokomotive in devet voz je znatno poškodovanih. Nekaj uslužbencev je ranjenih.

V Pragi je umrla znana pisateljica češka, gospa Zofija Podlipská, mati advokata in deželnega poslanca dr. Podlipskega in soproga pesnika Vrchlickega. Sodelovala je z velikim uspehom pri vseh važnejših listih. Mestni zastop

je položil venec na rakev ter jo pokopal na mestne stroške.

Rusija proti Zidom. Rusko ministerstvo za notranje stvari je odredilo, da židovski dijaki medicine, farmacije in umetnosti ne smejo več stanovati v moskovskem gubernementu in v Moskvi.

Potres v Italiji. Dne 19. t. m. se je jako močno potreslo v mestu Citte di Castello (Perugia). Treslo se je 12 minut. S streh so popadali dimniki, zvonovi so pričeli zvoniti. Mnogo hiš je razpokanih.

V Gradcu bodo zidali novo gledališče za 800.000 gld.

Najnovejše vesti.

Deželni zbori so sklicani, in sicer: gališki, nižjeavstrijski, štajarski, kranjski, goriški in šleški na dan 28. decembra, češki, zgornjeavstrijski, solnograški, koroški, bukovinski, moravski, tirolsko-vorarlberški in tržaški na dan 10. januarja 1898, dalmatinski na dan 17. januarja, isterski pa v Polo na dan 20. januarja.

Tržaški mestni svet je sinoči sklenil, da je Ivan vit. Nabergoj sicer izvoljen, a ne še potrjen, in da naj se izbere odsek petih članov, ki bode vnovič preiskoval Nabergojevo izvolitev in o njej poročal. Ugovarjal je g. svetnik Ivan Gorjup, ki je rekel, da že prvi verifikacijski odsek ni našel čisto nič, da bi Nabergoj ne bil pravilno izvoljen, in da je mestni svet propadel z rekurzom proti Nabergoju v vseh instancah. Toda tudi ta ugovor ni nič pomagal. Culukafri so glasovali soglasno za novo krivico in mularija jim je ploskala.

Jos. Petrič,
trgovina s papirjem v Ljubljani.
(Sv. Petra cesta št. 6.)

Priporoča najuljudnejše svojo zalogo vsakovrstnega papirja.

Zadnje novosti v pisarnih konfekcijah, krasne albume, pisalne garniture i. t. d.

Cene zmerne. Postrežba solidna.

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

hišnih telegrafov in telefonov.

11 (52-48)

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

Andr. Druškovič,

36 (47-47) trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Postena postrežba.

Cene kakor pri razprodaji!

Cene kakor pri razprodaji!

Ignacij Čamerik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobnih spomenikov

preskrbljuje na željo cele rake.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Trnkóczyja
ustna voda
steklenica 50 kr.

Trnkóczyja
prašek za zobe
škatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurške in farmacevtske preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani

22-6

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,
Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,
Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,
Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,
Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

Pošiljatev z obratno pošto.